

Цером земля

Знов і знов...

Знов смерть, ще свіжа втрата, нова щербина серед працьовників на українській вбогій ниві, що цього року й так зазнала вже досить болючих ударів. За Кропивницьким поліг Грінченко, далі Доманицький, тепер прийшла черга на Юркевича... Сироті наша нива, кидають її найкращі сили і квітчають рядами могил рідний край. Здається, що далі на могили такі тільки й буде багата Україна, що вона сама перетвориться швидко на одну велику могилу, де сплять невщерпані сили хисту, розуму й добра, що не встигли виявити себе повною мірою за життя...

Здається... Певне, це здається тільки в хвилини тяжких ударів, під впливом нових і нових утрат. На ділі інше—на ділі ці болючі удари тільки більш обов'язків накладають на живих, побільшують їм роботу, але не здіймають її з них. Під час народнього лихоліття та важких пригод сором кидати працю, сором спустити в безсиллі руки й спочивати на сумних думках та вволих міркуваннях. Праця не жде і хай нові руки підхвачують ті прапори, що несли до могили наші слави небіжчики.

Цером рідна земля дорогому товаришеві. Нехай нова могила—новим нагадом буде нам, живим, про наші обов'язки перед рідним краєм...

Осип Вячеславович Юркевич народився 31 січня року 1855 в селі Кривому, сквирського повіту, на Київщині, в сем'ї католицько-шляхетській. Освіту одбірав у київському університеті, на медичному факультеті, який скінчив р. 1881. Потім лікарював у Харькові і у Чернігівщині, аж поки оселився в рідному селі Кривому, де й проживав увесь час, працюючи як кооператор серед околицьнього селянства. Вчора ранком небіжчик приїхав до Києва вже недужий (на слабкість нірок), але ніхто не сподівався такого наглого кінця, здавалося, не-смертельної хвороби. Над вечір недужому стало гірше і о 8-ій годині ввечері Юркевича не стало.

Часи студентського життя, товаришування з відомими заступниками тодішнього радикального руху зробили з Юркевича пересвідченого демократа, що не раз практично доводив свою вірність демократичним принципам, (виключення з університету за розрив, одбування тюремної кари р. 1906-го і т. д.). З другого боку, вплив Антоновича та Рильського, що був сусідом Юркевича, нахилив його до українства, не вважаючи на сям'ю шляхетсько-польські традиції. Українцем-демократом Юркевич прожив ціле життя своє, працюючи на громадському, а останніми часами й на літературному полі українства.